

Burada “erkek adam” belirlemesini iki nedenle kullanıyorum.

Birincisi; açık sözlü ve söylediğinin arkasında duran kişi olarak,

İkincisi ise, kadınların geri planda durmasını isteyen erkek olarak...

Bu yazıda Che'nin ikinci özelliği üzerinde durulurken okur Che'nin hayatının son döneminin 1960'lı yıllarda olduğunu ve 1968'in de henüz yaşanmadığını akılda tutmalıdır. 1968 kadınların sosyal mücadelede daha görünür olmalarının dünya çapında dönüm noktasıdır.

Aleida March'ın Remembering Che kitabının Che'nin kişisel özelliklerini anlattığı bölümlerine gelince...

Che aile hayatını ve çocukları seven birisi... İlk eşi Hilda, Che ile Aleida'nın evlenmelerinin ardından küçük yaşta olan ortak çocuklarını onlara gönderir ve gider. Aleida bunu “Che'nin çocuğu almayacağını tahmin etmişti” diye yorumlar ama bence ilk eşi Che ile bütün ilişkisini kesmek istemektedir ve bu nedenle çocuğu da Che'ye bırakır.

Che mutlaka erkek çocuk istemektedir. O yıllarda çocuğun cinsiyeti ancak doğumdan sonra belli olmaktadır. İlk çocuğu kızdır, Aleida'dan ilk çocuğu da öyle, ikincisi erkek olur ve Che o kadar heyecanlanır ki –söylentiye göre- purosunu ters tarafından yakar. Aleida'dan üçüncü çocuğu da kız olurken, dördüncüsü yine erkek olacaktır ve Che bundan fazlasıyla memnun olacaktır.

Che fırsat bulabildiği oranda çocuklarıyla yakından ilgilenen bir babadır, Aleida da iyi bir anne. Che'nin ilk eşinden olan çocuğu da onlarla aynı evde büyür.

"Erkek adam" olarak Che

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Pazartesi, 11 Mayıs 2020 11:29 -

Che Küba'yı temsilen sürekli olarak başka ülkelere gitmektedir, Aleida da birlikte gelmek ister ama Che karşı çıkar. Gerekçesi, başkaları tarafından bunun ayrıcalık olarak görülebileceğidir.

Aleida politik bir kadındır; eşini ve çocuklarını sevmekten başka özelliği olmayan bir kadın olsaydı Che'nin tutumu anlaşılabilirdi ama kadın politik olarak aktiftir.

İlginç olan Aleida'nın başlıca savunucusunun Fidel Castro olmasıdır. Konu hakkında defalarca Che ile tartışır, Aleida'yı da birlikte götürmesini ister ama ikna edemez. Che eşinin evde çocuklarla ilgilenmesinden yanadır, çocuklar ihmal edilmemelidir. Aleida Fidel'in sürekli ısrarı sonucu Che'nin dış ülkelere seyahatlerinin küçük bir bölümüne katılabilecektir.

Çok sıcak suyla yıkanmayı seven Che banyosunun hazırlanmasından hoşlanır. Bir başka özellikle hoşlandığı ise kahvaltısının yatağa getirilmesidir.

Che'nin önce Kongo ardından Bolivya'ya gitme kararından Aleida'nın geç haberi olur. Anlaşılan Che hayat çizgisine kimseyi karıştırmak istememektedir. Kendi hayatını yaşamak, yeni bir dünya yaratırken kendini de yaratmak için arkasında bırakamayacağı yoktur: Küba'da bakanlık, eş ve beş çocuk...

Fidel Castro'nun Aleida'ya incelikli davranışı kitapta arada bir ortaya çıkar.

Che Bolivya'da öldürülmüştür ama daha sonra Bolivya Günlüğü olarak kitaplaşacak not defteri Küba'ya gelmiştir. Anlaşılan Che esir alındığında birisi bir şekilde not defterini almış ve Küba'ya göndermiştir. Fidel Aleida'yı çağırır ve Che'nin yazısını tanıdığı için not defterinin kitap haline getirilmesinde çalışmasını ister. Aleida'ya göre bunu kendileri de yapabilirdi ama Fidel bu defteri önce Aleida'nın okumasını istemiştir.

Sonraki yıllarda Aleida Che'nin bir zamanlar kendisinden istemiş olduğu tarih konusunda eğitim görmek için üniversiteye yazılır ve bitirir. Che öldüğünde 33 yaşında olduğuna göre 40 yaş civarında ikinci üniversiteyi bitirmiş olsa gerektir.

Aleida yeniden evlenir, kiminle ve ne zaman, bilgi vermemektedir.

Bizde olsaydı böyle bir evlenme garip karşılanırdı, özellikle de o yıllarda...

Birkaç örnek vereceğim...

1977 yılında Giap'ın eşinin savaşta öldüğünü ve yeniden evlenmediğini okumuştum. Nerede okumuştum, bu bilgi doğru muydu, bilmiyorum. Sadece bunu Belma'ya anlattığımda "aferin adama" demişti ve bu da bana garip gelmişti. Kadınlarda da aynı anlayış vardı.

İkinci örnek, Şirin Cemgil ile ilgilidir. Şirin, Sinan'ın ölümünden sonra yeniden evlenir. Politik faaliyeti nedeniyle hapse girdiğinde kadınlar koğuşunda Devrimci Sol'dan kadınlar sürekli olarak içinde Sinan geçen marşlarla Şirin'in yaptığını protesto ederler.

Bir başka örnek Gülten Savaşçı (Çayan) ile ilgilidir. Yeniden evlendiğini duymuştum, kiminle ve ne zaman bilmiyorum. Bizdeki sosyalist hareketten uzak olmasa mutlaka protesto edenler olurdu.

Aradan 40 yıl geçtikten sonra bu anlayış gerilemiş olsa gerektir ama ortadan kalktığını sanmıyorum. Yıldönümlerinde geçmişi sürekli olarak anan ve bu anmayı politik varoluşlarının önemli bileşeni haline getiren insanların, hayatlarını kaybedenlerin eşlerinin daha sonra yeniden evlenmesine tepki göstermeleri bir yerde doğaldır çünkü kadın yeniden evlenerek kişilerin kafasındaki o ideal fotoğrafı bozmaktadır.

Aleida yeniden evlenince tepki gördü mü bilmiyorum, kitapta sözünü etmiyor ama sanmıyorum. Sadece "Bir şekilde yaşamayı başardım" diyor.

Che çok yönlü bir insan; şiir ve kısa öyküler yazıyor, fotoğrafçılığa meraklı, sadece sosyoloji ve

"Erkek adam" olarak Che

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Pazartesi, 11 Mayıs 2020 11:29 -

felsefe deęil iyi bir de edebiyat okuru...

En sevdiği roman Don Kiřot, sevdiği şairler arasında Nazım Hikmet de bulunuyor.

Kitap Aleida'nın řu sözleriyle biter: "Hayatımın iyi geçtiğini düşünüyorum ve zamanım sona erdiğinde Che gibi, "arada bir beni düşünün" diyeceğim.